DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series14.2026.36.08
УДК 378.091:78-044.247(410)

Згурська Наталія Миколаївна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інструментального виконавства,
оркестрового диригування та педагогіки мистецтва,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
https://orcid.org/0000-0001-5273-4178
n.m.zhurska@udu.edu.ua

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНТЕГРАТИВНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ВИЩОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті розглядаються різні аспекти вищої музичної освіти Великої Британії у контексті інтегративної спрямованості. Вони проявляються у поєднанні освітніх систем та комплексному викладанні спеціальних предметів. Досліджуючи вищу освіту Великої Британії, автор підкреслює її тенденцію до посилення соціальної функції, що є важливим для розвитку англійського суспільства. У даному контексті музична освіта Великій Британії розглядається в межах соціокультурного середовища і передбачає розуміння музики як складової загальної культури. У статті зазначається, що професійна музична освіта перебуває на високому рівні розвитку й орієнтується на найвищі світові стандарти. Її особливістю є те, що всі університети країни об’єднані спільною державною програмою й водночас мають високий рівень автономії у визначенні курсів, програм і методів навчання. На основі аналізу наукової літератури до найкращих вищих музичних навчальних закладів автор відносить Королівську музичну академію (Royal Academy of Music), Королівський коледж музики (Royal College of Music), Британський та Ірландський сучасний музичний інститут (British and Irash Modern Music institute). Формування професіоналів у цих музичних закладах здійснюється на основі об’єднання музичного мистецтва з сучасними технологіями, відкриваючи нові горизонти для музикантів-виконавців, композиторів та інших діячів музичного мистецтва. Інтегративна спрямованість вищої музичної освіти Великої Британії стає очевидною й вказує на комплексність у здійсненні різних видів музичної діяльності – виконанні музичних творів, композиції, імпровізації, оцінюванні, слуханні та педагогічному застосуванні.

Ключові слова: *вища музична освіта Великої Британії, інтегративна спрямованість, інтегративне мислення, музиканти-професіонали, музичні заклади.*

Постановка проблеми. Важливість вивчення особливостей вищої освіти Великої Британії зумовлена її престижністю та високими стандартами. На основі накопиченого досвіду в країні склалася досить розгалужена система вищої освіти. Вона включає три підсистеми (Англія та Уельс, Північна Ірландія та Шотландія), які підпорядковані державним органам управління. Навчання та викладання у Великій Британії відрізняється своєю потужністю, орієнтацією на самостійну роботу, а також тісний контакт студентів і викладачів. У соціальному аспекті суттєвим є те, що значення вищої освіти у даний час у Великій Британії постійно зростає, що сприяє гармонійному розвитку та могутністю англійського суспільства. Цілком очевидним стає інтегративна спрямованість вищої освіти Великої Британії, зокрема й музичної. На основі інтеграційних процесів в умовах музичного навчання розвивається інтегративне мислення, яке стає проявом особливого «музичного інтелекту», Його розвиток, на думку Британських вчених, залежить від цілеспрямованої комплексної роботи.

Мета статті: розкрити особливості вищої освіти Великої Британії, виокремити специфіку музичного навчання у найкращих навчальних закладах та підкреслити його

інтегративну спрямованість, охарактеризувати основні тенденції викладання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню особливостей вищої освіти Великої Британії присвячені праці як українських, так англійських науковців. Серед вітчизняних вчених відзначимо роботи І. Гнатюк, Д. Бідюк, І. Іванової-Рибчук, які аналізували сучасні плани музичної освіти, а також провідні особливості музичної та хореографічної освіти Великої Британії. Зокрема такі автори як О. Ворожейкіна, Г. Калінічева, Н. Статінова Н. Сухова, досліджували загальні питання розвитку англійської університетської освіти. До провідних особливостей Британської системи вищої освіти англійські науковці (Грем Вайз (Graham Wise), Вес Стритинг (Wes Streeting), Пол Тейлор (Paul Taylor), Денні Вілдінг (Danny Wilding), Едвард Салліс (Edward Sallis) та Дженис Кей (Janice Kay)) відносять поєднання багатовікових традицій з гнучкими академічними й водночас креативно-інтегративними підходами. Питання британської музичної освіти і виховання досліджувалося такими вченими як Джон Елліотт (John Elliott), Сьюзан Холл (Susan Hall), Саллі Рейнольдс (Sally Reynolds), Пітер Тейт (Peter Tate), Майкл Тіппетт (Michael Tippett), Джон Слейтер (John Slater), Джейн Девіс (Jane Davis), Грехем Річардс (Graham Richards), Грехем Уелч (Graham Welch). Вони підкреслювали, що на основі інтеграційних процесів вищого музичного навчання розвивається інтегративне мислення, яке є проявом особливого «музичного інтелекту». Його розвиток, на думку Британських вчених, залежить від цілеспрямованої комплексної роботи.

Виклад основного матеріалу Велика Британія – країна з давніми освітніми традиціями й досить високим рівнем розвитку вищої школи. Протягом сотень років вона накопичувала безцінний досвід навчання та викладання, що відрізняється своєю потужністю. Тісний контакт студентів та викладачів – особливість, яка є важливою стороною освіти у Великій Британії. Традиційно в системі сполученого королівства Великої Британії й Північної Ірландії виділяють три підсистеми – Англія та Уельс, Північна Ірландія та Шотландія. Перші дві підсистеми мало відрізняються, освітня ж підсистема Шотландії розвивалася ізольовано, тому має деякі відмінності. Освіта Великої Британії складається з державного та приватного секторів. При цьому, великий вплив на освіту мають місцеві органи управління, які можуть вирішувати навчальні проблеми й робити самостійні зміні освітнього процесу, коригувати кількість дисциплін тощо.

Вища освіта у Великій Британії, переважно, є державною. Навчання студентів здійснюється у понад 850 вищих навчальних закладах, з яких 43 мають статус університетів і 159 педагогічних коледжів. Найпрестижнішими університетами країни вважається Оксфорд та Кембрідж. Стосовно вищої академічної освіти Великої Британії зазначимо, що вона є двоступеневою:

Перший ступінь – базове навчання (Undergraduate Education), що визначається академічним курсом на основі середньої освіти і закінчується присудженням ступеня бакалавра (звичайного або з відзнакою);

Другий ступінь – поглиблене навчання (Postgraduate education), академічний курс, який передбачає присудження ступеня магістра, магістра філософії та доктора філософії. Програма підготовки магістрів містить формулювання основних тез дисертації та вивчення спеціальних дисциплін. Також існує декілька докторантур, але серед них переважає PhD. Всі звання можна розділити на ті, які присуджуються до закінчення університету (Вищий національний диплом – два роки, Вищий національний сертифікат – один рік) і звання, які присуджуються після закінчення університету (бакалавр, магістр, доктор філософії). Такий розподіл відповідає Болонській системі навчання, яка набула світового значення.

Більшість курсів у Вищій освіті Великої Британії будується на модульній основі з використанням накопичених балів (кредитів). Поєднання національних особливостей з цілісною модульною системою навчання дозволяє інтегрувати найкраще й створювати новітні освітні технології на основі усталених компонентів. Особливість інтегративної спрямованості Вищої освіти у Великобританії проявляється у тому, що всі університети

країни об'єднані спільною державною програмою й водночас мають високий рівень автономії у визначенні курсів, програм і методів навчання. Загальну політику у вищій освіті здійснює Міністерство освіти і науки шляхом розподілу матеріальних ресурсів. Посередницькі функції між урядом та університетами покладені на три ради університетських фондів (Англії, Шотландії та Уельсу). До складу цих рад входять представники закладів вищої освіти з регіонів Великобританії, шкіл та ліцеїв, а також роботодавців. Таке широке представництво дає змогу поєднати та інтегрувати інтереси держави і вищих закладів у досить об'єктивному ракурсі. На основі вироблених радами вимог, починаючи з 1996 р. розширилося число критеріїв, за якими має визначатися якість навчальних послуг та рівень закладу. Консультативним органом в їх оцінюванні виступає комітет ректорів, який з 1992 р. був перейменований на Комітет якості вищої освіти.

Великий внесок в систематизацію вимог до вищої школи зробила Маргарет Тетчер, за ініціативою якої у 1986 році було встановлено національні кваліфікації (NVQ) для створення системи широкої спеціалізованої ступеневої освіти (усього п'ять рівнів). Подальша систематизація кваліфікацій призвела до чіткого поділу спеціальних, академічних, професійних програм на основі інтеграції та упорядкування.

Згідно державних вимог, класичним навчальним закладом Великої Британії є коледж, який має відносну автономію й може самостійно визначати зміст освіти. В останні роки виявляється тенденція до об'єднання декількох коледжів, що дає можливість здійснювати підготовку спеціалістів з багатьох напрямків. У такий спосіб інтеграційна спрямованість вищої освіти стає очевидною, адже передбачає взаємопроникнення та об'єднання, на основі якого утворюється новий вид викладання.

Курс університетського навчання у Великій Британії триває три роки, а у Шотландії чотири роки. Основними формами організації навчання є лекції, семінари, дискусії й тьюторські заняття. Тьютор – керівник невеликої групи студентів, що слідкує за індивідуальним розвитком кожного підопічного, надає поради, а також здійснює педагогічний та виховний вплив.

Характеризуючи програми навчання вищої школи Великої Британії, можна сказати, що вони складаються відповідно до інтересів студентів. У переддипломних програмах деякі модулі можуть навіть обиратися самим студентом, однак існують й обов'язкові предмети. Завдяки такій системі виникає можливість спеціалізуватися з певних дисциплін, важливих для студента. Лекції є необхідною складовою навчання у переддипломних системах, однак більшу частину складають семінарські заняття в невеликих групах. На цих заняттях разом з викладачем та іншими студентами здійснюється обговорювання конкретних тем, до яких необхідно готуватися самостійно.

Магістерські програми представляють дуже інтенсивні, складні курси. Тут необхідно опрацювати велику кількість літератури, виконати ряд проєктів, регулярно робити презентації. Методи викладання в магістратурі включають тематичні дослідження та ділові ігри.

Постдипломні (аспірантські) програми передбачають, в основному, самостійну роботу з власної ініціативи. Дисципліни, що викладаються на цьому етапі, мають загальний характер, а лекції та семінари дають конкретні уявлення щодо закономірностей наукового процесу. У аспірантських програмах основним є власне дослідження, яке проводиться під патронатом наукового керівника.

Слід підкреслити, що у Великій Британії значення вищої освіти постійно зростає. Зокрема спостерігається тенденція до посилення соціальної функції вищої освіти, яка є важливою для забезпечення англійського суспільства на засадах гармонічного розвитку. У даному контексті музична освіта розглядається у межах соціокультурного середовища і передбачає розуміння музики як складової загальної культури. При цьому, музичні явища формуються різними спільнотами, у тому числі національними.

У цілому, музичне мистецтво у Великобританії належить до найбільш популярних

видів. Зокрема соціологічні дослідження свідчать про значне розмаїття музичних інтересів англійського населення завдяки його поліетнічному складу і багатоманітності музичних стильових напрямків. Однак негативним моментом у сфері музичного соціокультурного середовища останнім часом стає поширеність популярної музики, а також етномузики – індійської, арабської тощо.

Такі дані підтверджуються дослідженнями вчених Джона Елліотта (John Elliott), Сьюзан Холл (Susan Hall), Саллі Рейнольдс (Sally Reynolds), Пітера Тейта (Peter Tate), Майкла Тіппетта (Michael Tippett), Джона Слейтера (John Slater), Джейна Девіса (Jane Davis), Грехем Річардс (Graham Richards), Грехем Уелч (Graham Welch). На думку останнього, показовим для вивчення музичних вподобань є розгляд вільного часу британського суспільства. Досліджуючи результати статистичних даних, він дійшов висновку, що сучасні громадяни Великобританії проводять багато часу, слухаючи різну музику. Однак, найбільш поширеними видами музики є популярні жанри, а класичні музичні твори залишаються поза увагою більшості населення Великої Британії [2].

Різноманітний та багатожанровий музичний світ зумовлює розбіжність в загальній та професійній музичній освіті країни. Якщо загальна музична освіта у Великій Британії має досить великі проблеми, пов'язані з невмінням сприймати кращі зразки музичного мистецтва, то професійна музична освіта перебуває на високому рівні розвитку й орієнтується на найвищі світові стандарти.

У зв'язку з цим в сучасній соціокультурній ситуації надзвичайно важливою стала підготовка вчителів музики як для загальноосвітніх установ, так і музикантів-фахівців високого рівня. Виходячи із реалій сучасності, у Великобританії розроблені професійні стандарти для вчителів (Professional Standards for Teachers), які були представлені Департаментом освіти та Агентством з підготовки і розвитку педагогічних кадрів (TDA) у 1998 році [4].

Особливостями цих професійних стандартів є не тільки їх виконання, а й дотримання спеціальних організаційних вимог. Межі стандартів для отримання статусу кваліфікаційного вчителя включають 33 пункти вимог до рівня сформованості професійних знань, умінь і навичок [4]. Такі стандарти характеризуються комплексністю та інтегративністю, в них робиться акцент на особистісну і професійну досконаліть.

Також зазначимо, що професійна підготовка майбутніх учителів музики у Великобританії є послідовною і включає три роки повного навчання. Результатом цього стає отримання кваліфікації – бакалавр (PGCE). Ще один рік професійно-педагогічної освіти дає можливість отримати кваліфікацію – магістр (Магістр науки в освіті) і сертифікат про закінчення курсу університету. За один рік підготовки необхідним є вивчення спеціальних курсів навчання у класі, педагогічна освіта і становлення вчителя, стратегія і навички дослідницької роботи в класі, а також написання магістерської роботи. Така освіта може бути здобута з в Англії у педагогічних коледжах «загального» спрямування, які мають університетський рівень та в коледжах вільних мистецтв.

Майбутні вчителі для початкової школи під час навчання опановують вокал, інструментально-виконавську майстерність, знайомляться з методикою викладання музики та різними видами аналізу музичного твору. Музика у середній школі викладається дипломованими музикантами, які досягли значних успіхів у виконавській майстерності й володіють основними навичками викладання. Учителів музики для загальноосвітньої школи випускають музично-педагогічні факультети університетів, музичні коледжі та музичні академії.

Основний акцент у шкільних програмах з музики робиться на музичній діяльності, яка характеризується особливим комплексом понять, специфічних для англійської музичної педагогіки. Під діяльністю мається на увазі «виконання» (спів, публічні виступи, репетиції, вправи), «твір» (імпровізація, дослідження і осмислення розвитку музичного матеріалу, додавання акомпанементу до мелодії або створення закінченого музичного

твору), «оцінювання» (аналіз, порівняння, оцінка, інформування, пристосування, поліпшення), а також «слухання і застосування» (слухання, впізнавання, практична реалізація)[6]. Така спрямованість навчання вказує на комплексність основних видів музичної діяльності, поєднує слухову, мисленнєву роботу на основі аналітичних, оцінювальних проявів, що є складовими інтегративного мислення.

До того ж англійськими вченими встановлено, що спеціальні нейро-психо-біологічні дані свідчать про можливість існування особливого «музичного інтелекту» (термін Г. Гарднера) і про те, що слухові ділянки кори головного мозку у тих, хто почав займатися музикою в ранньому дитинстві, задіяні під час сприйняття музики на 25 % більше, ніж у інших людей [3]. Поряд з цим англійські вчені встановили, що музичні здібності і навіть талант можуть розвиватися в процесі навчання. У цілому дослідники музичної освіти у Великій Британії зосереджуються на реформуванні системи музичної педагогіки та інтеграції мистецької освіти з Європейським простором.

Підготовка професійного музиканта високого рівня здійснюється у вищих музичних навчальних закладах. До них відноситься Королівська музична академія (Royal Academy of Music), Королівський коледж музики (Royal College of Music), Британський та Ірландський сучасний музичний інститут (British and Irash Modern Music institute).

Королівська музична академія Великої Британії (Лондон) (Royal Academy of Music) була заснована у 1822 році і стала найстарішим вищим навчальним закладом музичного профілю [8]. Під королівською опікою вона перебуває з 1830 року. Академія має власний музей, в якому зберігається колекція музичних інструментів – старовинні струнні інструменти(1650-1740), фортепіано (1790-1850 років), а також рукописи Г. Персела, Ф. Мендельсона, Ф. Ліста, Й. Брамса. Вона пишається своїми випускниками – Елтоном Джонсоном, Енні Леннокс, Артуром Саліваном.

Музична академія підпорядкована Лондонському університету і за законами Великобританії має статус благодійної організації. Вона налічує 150 викладачів, відомих музикантів та педагогів, які виховують студентів у атмосфері творчості та інновацій. Академія відіграє значну роль у музичному житті країни, розвиваючи й підтримуючи діяльність своїх учнів. У стінах академії студенти можуть здобувати освіту, яка включає не тільки спеціалізовані, а й міждисциплінарні програми. Вона відома як вищий навчальний заклад, який сприяє розвитку талантів і характеризується високим рівнем викладання.

Цей навчальний заклад особливу увагу приділяє індивідуальному підходу до студентів, сприяючи розвитку їх унікальності та креативності. Королівська музична академія славиться не лише викладацькою діяльністю, а й активним залученням студентів до участі в наукових роботах, конференціях і семінарах. Інноваційне сприйняття дозволяє об'єднувати мистецтво і технології, відкриваючи нові горизонти для музикантів та композиторів. Протягом своєї багаторічної історії Королівська музична академія відігравала важливу роль у розвитку музичного світу. Вона внесла неоціненний внесок у розвиток нових стилів та жанрів.

Міжнародне визнання академії свідчить про високий рівень викладання, досліджень та творчої діяльності, приваблюючи студентів та викладачів з усього світу. Здобувши освіту у Королівській музичній академії випускники мають можливість реалізувати свій творчий потенціал та досягти успіху в світі музики. У традиціях цієї видатної установи опора на високі класичні зразки та інноваційний підходи до навчання, яке спрямовано на виконавську діяльність, зокрема, інструментальну [8]. При цьому на останньому році професійної підготовки студенти знайомляться і з особливостями педагогічної роботи, що дає можливість випускникам славетної академії викладати у школах, розвиваючи дітей у високих музичних традиціях.

Схожі завдання вирішує Королівський музичний коледж (Royal College of Music) – британський вищий навчальний заклад у Лондоні. Коледж був заснований у 1882 році під патронатом Принца Уельського. Його попередницею була Національна школа викладання

музики, яка працювала у 1875-82 роках. Завдяки старанням багатьох викладачів, зокрема Джорджа Гроува, в королівському коледжі музики також є музей музичних інструментів. Його колекція включає понад 800 зразків, від XV століття й до наших днів. Окрім того в музеї знаходяться нотні автографи, портрети, фотографії, концертні програмки. Серед відомих випускників – Б. Бріттен, Д. Сазерленд, Л. Стоковський та інші видатні музиканти і композитори. Королівський музичний коледж за рейтингом QS входить до кращих у світі мистецьких закладів. Він здійснює підготовку з різних напрямків і пропонує програми бакалаврату, магістратури та докторантури. Навчання проводиться за спеціальностями: музичне виконавство; композиція; диригування; музична теорія та історія. Також у закладі проводиться виконавська практика і наукові дослідження.

У Королівському коледжі музики навчаються 900 студентів з 50 країн, а його викладацький склад утворюється з відомих музикантів світового значення і професорів. Цікавою є міжнародна виконавська практика, яка включає виступи студентів по всьому світу. У цьому закладі також є факультет, на якому навчаються молодші студенти (від 8 – до 18 років). Кожного року він проводить день відкритих дверей, коли можна познайомитись з його музичними досягненнями та діяльністю.

Королівський музичний коледж має 9 факультетів (духовий, композиторський, диригентський, історичної продуктивності, клавіатурний, ударних інструментів, струнних інструментів, вокальний та оперна школа, дерев'яних духових інструментів) й дослідницьку спільноту [9]. Усі факультети співпрацюють один з одним у контексті ансамблю та спеціальних проєктів. Це гарантує обмін досвідом, створення взаємозв'язків, поєднання та інтеграцію різних дисциплін.

Окремо зупинимося на клавіатурному факультеті, який надає можливість ефективно здійснювати фахове навчання. Спеціальні програми забезпечують реалізацію власного творчого потенціалу й дозволяють спеціалізуватися в різних сферах, таких як фортепіано, сучасне фортепіано, фортепіано і орган, а також фортепіано і клавесин. Навчання у коледжі проводиться на якісних інструментах, зокрема на роялях Стенвей і Бехштейн. Висока якість виконання, на думку викладачів закладу, – це випромінювання артистизму, техніки, цілісності та глибини стилістичного розуміння.

Важливо, що кожний студент має можливість навчатися у видатних піаністів світового рівня у межах програми майстер-класів, а кращі з них можуть виконувати твори з оркестрами під керівництвом видатних диригентів. Багато студентів-органістів отримують спеціальні стипендії під час навчання. Також студентів заохочують до створення камерних груп, у яких вони мають можливість покращувати свої виконавські та ансамблеві якості.

Також цікаво, що значна кількість студентів на клавіатурному факультеті влаштовують оригінальні й навіть надзвичайні концерти. Наприклад, новаторським стало виконання HPSCHD Джона Кейджа для семи клавесинів. Таким чином, орієнтація на інноваційні тенденції, інтеграція різних дисциплін, висока виконавська майстерність і творча спрямованість стають основною характеристикою клавіатурного факультету.

Високий міжнародний імідж Королівського коледжу музики дозволяє йому здійснювати якісне навчання в усіх сферах музичного мистецтва. Також далекоглядний й цілісній підхід до розвитку молодих музикантів підтримується спеціальним центром творчої кар'єри, який існує вже 25 років. До основних завдань цього центру входить працевлаштування випускників, налагодження контактів, виступи на престижних заходах [9].

До престижних музичних закладів Англії також належить Британський та Ірландський сучасний музичний інститут (British and Irash Modern Music institute). Програми цього вищого музичного закладу орієнтовані на студентів, які бажають отримати кваліфікацію вищого рівня, але не мають достатньої попередньої підготовки. Тривалість навчання на цьому рівні продовжується від одного до двох років, залежно від спеціалізації [10]. Усього студентам доступно сорок програм, серед яких цікавими виглядають такі:

музичний продакшен, створення пісень, навчання звукозапису тощо.

На бакалаврському рівні заклад пропонує 119 програм, серед яких, окрім традиційних програм інструментальної і вокальної підготовки, перспективними видаються такі: створення електронної і комерційної сучасної музики, бізнес у сфері музики тощо.

На магістерському рівні інститут також доповнює традиційні програми двома програмами сучасного спрямування: 1) ознайомлення з популярною музикою, до якої входять теми: перформанс, створення музики, композиція. 2) навчання та викладання у творчих закладах.

У цьому навчальному закладі студенти мають можливість не просто здобути вищу освіту, а й розвивати свою кар'єру, знайомитися з однодумцями, здобувати досвід навчання у різних країнах Європи завдяки програмам обміну. Випускники інституту стають спеціалістами музичної індустрії світового рівня. Завдяки співпраці закладу з провідними музичними компаніями, лейблами, організаторами музичних фестивалів студенти проходять стажування і навчаються у кращих майстрів. Відділення Інституту розташовані у Брайтоні, Бристолі, Дубліні, Бірмінгемі. Таким чином, спрямованість закладу на сучасну музику та індустрію розваг доповнює музичну освіту Великобританії, вносить якісність у підготовку спеціалістів в галузі сучасної популярної музики. Інтегративність навчання у цьому закладі проявляється у поєднанні виконавської майстерності, кар'єрного зростання та міжнародного музичного досвіду на засадах креативності.

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що інтегративна спрямованість музичної освіти в університетах Великої Британії виявляється у таких позиціях:

дотримання Болонської системи навчання і запровадження єдиної двоступеневої освіти – бакалавр, магістр.

– об'єднання навчальних закладів з метою вироблення спільних напрямків навчання;

– створення загальної державної програми і водночас наявність високого рівня автономії у напрямку опанування курсів, програм і методів навчання;

розуміння музики як складової загальної культури і підвищення музичної освіти для соціального розвитку суспільства;

– вироблення стандартів фахової музичної освіти, які характеризуються комплексністю з акцентом на особистісну і професійну досконаліть.

Таким чином, інтегративна спрямованість музичної освіти в університетах Великої Британії стає очевидною. Вона проявляється у комплексному застосуванні різних видів музичної діяльності – виконанні музичних творів, навчанні композиції та імпровізації, вмінні слухати, оцінювати і практично застосовувати знання в галузі музичного мистецтва. В процесі такої діяльності у студентів розвивається слухова сфера і посилюється мисленнєва робота. На основі цих процесів формується інтегративне мислення, яке стає проявом особливого «музичного інтелекту». На думку Британських вчених, його розвиток залежить від цілеспрямованої комплексної роботи студента на кожному рівні фахової підготовки.

Література:

1. Finney J. The rights and wrongs of school music: considering the expressivist argument. *British Journal of Music Educatio*n., 1999. N 16 (3). P. 237–244. [in English].
2. Graham Welch, Susan Hallam et al (2004). Mapping Music Education Research in the UK. Psychology of Music, Vol. 32, Issue 3, pp. 239–290 [in English]. https://doi.org/10.1177/0305735604043257
3. Howard Gardner, Creating minds: an anatomy of creativity seen through the lives of Freud, Einstein, Picasso, Stravinsky, Eliot, Graham and Gandhi. Basic Books, New York 2011. 464 p. [in English]. [in USA].
4. Stefani G. On the Semiotics of Music. *Music, Culture and Society.* Oxford UK : Oxford University Press, 2000. 238 p. [in English].
5. Swanwick K. Assessing musical quality in the Nathional Curriculum. *British Journal of Music Education*., 1997. N 14(3). P. 205-215.
6. Thomas R. The music Nathional Curriculum: overcoming a compromise. *British Journal of Music*

Education.,1997. N 14., P. 219–235. [in English].
7. Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy! [Electronic..resource]. URL : http://www.unideusto.org
8. Сайт королівської музичної академії Royal Academy of Music [Електронний ресурс]. URL : http://www.rum.ac.uk
9. Сайт королівсього музичного коледжу [Електронний ресурс]. URL : http://www.rcm.ac.uk.
10. Сайт Британського та ірландського сучасного музичного інституту [Електронний ресурс]. URL : http://www.bimm.ac.ua. (Дата звернення 29.04.2026)

R e f e r e n c e s :

1. Finney J. (1999). The rights and wrongs of school music : considering the expressivist argument / J. Finney // British Journal of Music Education., N 16 (3). P. 237–244. [in English].
2. Graham Welch, Susan Hallam et al (2004). Mapping Music Education Research in the UK. Psychology of Music, Vol. 32, Issue 3, pp. 239–290 [in English]. https://doi.org/10.1177/0305735604043257
3. Howard Gardner, (2011) Creating minds: an anatomy of creativity seen through the lives of Freud, Einstein, Picasso, Stravinsky, Eliot, Graham and Gandhi. Basic Books, New York . 464 p. (In USA)
4. Stefani G. (2000) On the Semiotics of Music. Music, Culture and Society. Oxford UK : Oxford University Press, 238 p. [in English].
5. Swanwick K. (1997). Assessing musical quality in the Nathional Curriculum. British Journal of Music Education., N 14(3). P. 205-215. [in English].
6. Thomas R. (1997). The music Nathional Curriculum: overcoming a compromise. *British Journal of Music Education*., N 14., P. 219–235. [in English].
7. Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy! [Electronic..resource]. URL : http://www.unideusto.org.
8. Sait korolivskoi muzychnoi akademii Royal Academy of Music [Elektronnyi resurs]. Royal Academy of Music website [Electronic resource]. URL : http://www.rum.ac.uk.
9. Sait korolivsoho muzychnoho koledzhu[Elektronnyi resurs].[Royal College of Music website [Electronic resource]. URL : http://www.rcm.ac.uk
10. Sait Brytanskoho ta irlandskoho suchasnoho muzychnoho instytutu [Elektronnyi resurs].[British and Irish Institute of Contemporary Music website [Electronic resource]. URL : http://www.bimm.ac.ua.

Natalia Zghurska. Characteristics of the integrative focus of higher music education in Great Britain

The article examines various aspects of higher music education in the UK in the context of an integrative orientation. They are manifested in the combination of educational systems and the integrated teaching of special subjects. Studying higher education in the UK, the author emphasizes its tendency to strengthen the social function, which is important for the development of English society. In this context, music education in the UK is considered within the socio-cultural environment and involves understanding music as a component of general culture. The article notes that professional music education is at a high level of development and is oriented towards the highest world standards. Its feature is that all universities of the country are united by a common state program and at the same time have a high level of autonomy in determining courses, programs and teaching methods. Based on the analysis of scientific literature, the author includes the Royal Academy of Music, the Royal College of Music, and the British and Irish Modern Music Institute among the best higher music educational institutions. The formation of professionals in these musical institutions is carried out on the basis of combining musical art with modern technologies, opening up new horizons for musicians-performers, composers and other figures of musical art. The integrative orientation of higher musical education in the UK becomes obvious and indicates the complexity in the implementation of various types of musical activity – performance of musical works, composition, improvisation, evaluation, listening and pedagogical application.

***Keywords**: higher musical education in the UK, integrative orientation, integrative thinking, professional musicians, musical institutions.*